

ἀποπυρίζω ἀμάρτ. ποπυρίζω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπόπυργος.

1) Κάμνω ὥστε νὰ ἀπαλλαγῇ τις τοῦ πυρετοῦ. 2) Ἐπὶ τοῦ πυρετοῦ, ἀφίνω τινά, πάνω νὰ κατέχω αὐτόν: Τὸ φιὸν ἐποπύρισέν τον (τὸν ἀφῆσεν ὁ πυρετός, ἡ κρίσις τοῦ πυρετοῦ παρῆλθεν). || *Ἀσμ.

*Ανθρωπος γιὰ τὲς δημορφες πέφτει καὶ τουδουντίζει, πλάν-νει τον βράστη καὶ φιὸν καὶ δὲν τὸν ποπυρίζει (φιὸν = φίγος, πυρετός, τουδουντίζει = σκέπτεται).

ἀπόπυργο τό, Πελοπν. (Μεσσ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. πυργό.

Φλόξ παραγομένη ἐκ φρυγάνου τοποθετουμένου εἰς τὸ στόμιον τοῦ κλιβάνου μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἄρτου διὰ νὰ λάβουν οἱ ἄρτοι ἐρυθρωπὸν χρῶμα: Ἀραψ· ἐν ἀπόπυργο νὰ πάρῃ τὸ ψωμί.

ἀπόπυργος ἐπίθ. Ἀντικύθ. Ιων. (Καράμπ. Κρήν. Σμύρν.) Κρήτ. Κύθηρ. ἀπόπυργον Λέσβ. πόπυργος Κύπρ. πέπυργος Ιμβρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. πυργό.

Οἱ ἀποβάλλων τὴν πυράκτωσιν κλίβανος, ὁ ἐν καταστάσει θερμότητος εὐθὺς μετὰ τὴν δπτησιν τῶν ἄρτων ἔνθ' ἀν.: Ἀπόπυργος ὁ φοῦρος εἶναι Καράμπ. Σμύρν. Ἐπὶ πέπυργονς ἡ φοῦρονς καὶ δὲν ἀργεῖ νὰ πυρώδης Ιμβρ. Νάθρωμεν φοῦρον πόπυργον νὰ φουρνίσωμεν ποῦ πυρών-νει γλήσα Κύπρ. || Φρ. Ἀπόπυργον φοῦρονς (ἐπὶ τοῦ ἐν καταστάσει μέθης διατελοῦντος) Λέσβ.

ἀποπῶδε ἐπίρρο. Κρήτ. (Κατσιδ. Ρέθυμν. κ.ἄ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιρρο. πῶδε, δὲν διδ. ἀπεδῶ.

Πρὸς τὰ ἔδω, πρὸς τὸ μέρος τοῦ λαλοῦντος ἔνθ' ἀν.: Ἐλ' ἀποπῶδε νὰ σοῦ πῶ, γιατὶ δὲ δοξῶ νὰ περάσω ἀτουδὰ Κατσιδ. Πέρασ' ἀποπῶδε νὰ μὴ σοῦ βαροῦν οἱ πέτρες αὐτόθι. Ἀποπῶδε ἀπὸν τὸ σώχωρον 'ναι 'να βρυσάλι Ρέθυμν.

ἀπορα ἐπίρρο. Πόντ. (Οφ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπορος.

Κακῶς, ἀπερπῶς ἔνθ' ἀν.: Ἀπορα λέσ. Ἀπορα ἐποίτεσε. Συνών. ἀδέξια 2, ἀσκημα.

ἀποργώνω Πελοπν. (Οίν.) κ.ἄ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ φ. δργώνω.

Τελειώνω τὸ δργωμα, τὴν προπαρασκευαστικὴν πρὸς τὴν σπορὰν ἀροσιν.

ἀποργωσεὰ ἡ, ἀμάρτ. ἀποργονσά Στερελλ. (Αίτωλ.)

Ἐκ τοῦ φ. ἀποργώνω.

Ο τόπος ὅπου ἐτελείωσε τὸ δργωμα.

ἀπορδινιάζομαι Νάξ. (Απύρανθ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ φ. δρδινιάζομαι.

Ἐτοιμάζομαι τελείως, τελειώνω τὰς ἐτοιμασίας μου: Μ' ἀκόμα ὁδινιάζεσαι ποῦ νὰ μὴ δὸ σώσης ν' ἀπορδινιάστης! Δὲν εἰμ' ἀκόμ' ἀπορδινιάσμένος.

ἀπορένω ἀμάρτ. πορένω Σύμη.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπορος.

Καθίσταμαι ίσχνός: Ἐπόρυνε τὸ ἀρνί.

ἀπορεξικομαι Πόντ. (Οίν.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό, τοῦ οὐσ. δρεξι καὶ τῆς καταλ.-ισκομαι, δὲν διδ. -ισκω.

Ἀποβάλλω, χάνω τὴν δρεξίν μου, τὸν πόθον μου, ἀπογοητεύομαι: Ἐπορεξίστα.

ἀπόρευτος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κορινθ.) Χίος

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀπόρευτος.

1) Ἐπὶ τόπου, ὁ δὲν δὲν δύναται τις εὔκόλως νὰ πορευθῇ, δύσβατος, ἀβατος Πελοπν. (Καλάβρυτ.): Ἀπόρευτος τόπος - λόγγος. Ἀπόρευτη στράτα. 2) Οὐδ. οὐσ., τὸ ἀδιέξοδον, τὸ οὐκ ἐνδέχεσθαι ἄλλως Χίος: Ὁ βασιλὲς οὖν εἰδε πεὰ τ' ἀπόρευτον, τοῦ εἴπε (ἐκ παραμυθ.). 3) Ἐπὶ οἰκίας, δύσκολος, δυστυκονόμητος Πόντ. (Κερασ.): Ἀπόρευτον δοστίτιν. Συνών. ἄβολος Α 1. 4) Ο μὴ τεθεὶς εἰς τὴν οἰκείαν ἡ πρέπουσαν θέσιν ιδίᾳ πρὸς φύλαξιν, ὁ μὴ τακτοποιηθεὶς Πελοπν. (Μάν.): Πόρεψε τὸ γλυκὸ 'ς τὴν οἰκονάπα, μὴν τ' ἀφίνης ἀπόρευτο. Δὲν θέλω νὰ βλέπω ἀπόρευτα τὰ πράματα. 5) Ἐπὶ ἀνθρώπου, ὁ δυσκόλως τὰ έαυτοῦ οἰκονομῶν, πτωχός, δυστυχής Πελοπν. (Κορινθ.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ.): Ἄχαρε κι ἀπόρευτε! (τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εύτυχίας νὰ ἀποξενωθῆσι! 'Αρά) Κερασ. Συνών. ἄπορος 1. 6) Ἐπὶ ἀγροῦ, ἄφορος Πελοπν. (Καλάβρυτ.): Ἀπόρευτο χωράφι.

ἀπόρι τό, Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπορία.

Μόνον εἰς τὴν φρ. τ' ἀπόρια σ! (ἀπορος νὰ γίνησι! λεγομένην κατ' ἀντιλαβὴν εἰς τὴν φρ. 'κ' ἐπορῶ).

ἀπορία ἡ, λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οίν. κ.ἄ.) ἀποριὰ Κύπρ. Νίσυρ. ἀποριὰ Μακεδ. (Δεσπότ.) πορκὰ Κύπρ. Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀπορία.

1) Τὸ νὰ είναι τις ἀπορος, ἔνδεια, πενία Πόντ. 2) Ἀνικανότης, ἀδυναμία, ἀσθένεια Πόντ. (Οίν.): Φρ. Ἀπορία ἐσῆβε σε! (νὰ μὴ μπορέσῃς, νὰ ἀσθενήσῃς! 'Αρά). 3) Δυστυχία, κακοτυχία Κύπρ. Νίσυρ. : Παροιμ. φρ. 'Στὲς χαρὲς δ' πίσκοπος τδαι 'ς τὲς πορκὲς δ δημάκως (δ ἐπίσκοπος καλεῖται εἰς τὸν γάμον ἡ ἄλλας ἑορτάς, δὲ διάκονος πρὸς παροχὴν βοηθείας) Κύπρ. || *Ἀσμ.

Πέ μου νὰ ζῆς, καλόγερε, τίνος είναι τ' ἀμπέλι;

-Τῆς ἐρημᾶς, τῆς ἀποριᾶς, τοῦ γιοῦ μου τὸν Γιαννάκι Νίσυρ. 3) Ἀμφιβολία, ἀμηχανία λόγ. κοιν.: Μοῦ ἐρχεται ἀπορία μ' αὐτὰ ποῦ λέσ. Μ' ἔβαλες 'ς ἀπορία. Βρίσκομαι σὲ ἀπορία κοιν. 'Σ ἀπορίαν μεγάλη εὑρέθη Σύμ. || Παροιμ. φρ. 'Απορία ψάλτου βήξιμο ἡ βήξ (ὅταν τις δυσκολεύεται νὰ ἀπαντήσῃ εἴτε δι' ἀνικανότητα εἴτε διὰ τὸ ἀσύμφορον. "Ηδη μεσον. Ιδ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 3,103 κέξ.) κοιν. 4) Ἐπιληξις λόγ. κοιν.: 'Απορία μοῦ ὁρχεται ποῦ τὰ βρίσκει τόσα χρήματα ποῦ ξοδεύει.

ἀποριάζω Χίος (Χαλκ.) ἀποριάζον Μακεδ. (Αύλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπορος. Παρὰ Σομ. μετοχ. ἀποριάσμενος.

Καθίσταμαι ἀπορος, δυστυχής ἔνθ' ἀν.: 'Η Φτέρ' ήταν χονιδό, μόγ' τώρα ἀπόριασι Αύλ. Μετοχ. ἀποριάσμενος=δυστυχής, ἀξιολύπητος Χίος (Χαλκ.)

***ἀπορικὸς** ἐπίθ. ἀπορικὰ τά, Σίφν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπορος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ικός.

Χρήματα παρεχόμενα ώς ἐπιδόματα εἰς τὰς ἀπόρους οἰκογενείας τῶν στρατευομένων.

ἀπορκίζω Πόντ. (Ιμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Χαλδ.) ἀπορκίζω Πόντ. (Κοτύωρ.) πορκίζω Πόντ. (Κοτύωρ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπορκίζω (έξορκίζω) κατὰ παρετυμ. πρὸς τὴν πρόσθ. ἀπό.

'Αναγινώσκω ἐπὶ τίνος τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἔξορκισμοὺς πρὸς ἀπαλλαγὴν του ἀπὸ διαβολικῆς ἐπηρείας ἡ ἀσθε-

νείας ἡ πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν ἐπικολούθων ἴσχυροῦ τρόμου, ἐκπλήξεως κττ. ἔνθ' ἀν.: Ἔγκαμε τὸν ποπλᾶν καὶ ἐπόρκ' σεν ἀτον καὶ ἐέντον καλὰ Χαλδ. Θὰ κούζωμε τὸν ποπλᾶν ν' ἀπορκίζεται (ἀντὶ ν' ἀπορκίζηται) Κοτύωρ. Διὰ τὴν σημ. πβ. Ἰουστ. Μάρτ. Ἀπολ. 2,6 τέλ. «ἐπορκίζοντες κατὰ τοῦ δόνοματος Ἰησοῦ Χριστοῦ». Συνών. διαβάζω, ξορκίζω.

ἀπόρκισμαν τό, Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Χαλδ.) πόρκισμα Πόντ. (Κοτύωρ.) ἀπόρκιγμαν Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.) ἀπορκίσμαν Πόντ.

Ἐκ τοῦ φ. ἀπορκίζω.

Ἡ ἀνάγνωσις ὑπὸ τοῦ ιερέως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔξορκισμῶν ἐπὶ ἀσθενοῦς. Συνών. διάβασμα, ξόρκισμα.

ἀπορογεννήτης δ, Κρήτ. (Μύρθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπορος, τοῦ οὐσ. γέννα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.. -ίτης.

Ο ἐκ ταπεινῆς οἰκογενείας καταγόμενος.

ἄπορος ἐπίθ. λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Ἀργυρόπ. Ιμερ. Ἰνέπ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Ὀφ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ.) ἄποντος βόρ. ίδιωμ. ἄποντας Μακεδ. (Βελβ. Σιάτ.) ἄπορο Καλαβρ. (Μπόβ.) ἄπορε Τσακων.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀπορος.

1) Πτωχός, ἐνδεής κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Ἀργυρόπ. Ιμερ. Ἰνέπ. Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Συσσίτια γὰρ τοὺς ἄπορους. Πηγαίνεις τὴν σχολὴ τῶν ἀπόρων κοιν. Ο βασιλέας μὲ τὰ κορίτερα τ' ἔρθαν ἐκεῖ νὰ τεροῦν, ἀν οἱ δοῦλοι ἐτέρονταν καλὰ τ' ἄπορους (ἐκ παραμυθ.). Ἀργυρόπ. Ἄλλ' ἔσαν ἄποροι καὶ ἄλλ' ζαντοὶ (τρελλοὶ) Κερασ. Αὐτὸς εἶναι ἔρημος καὶ ἄπορος Ἡπ. (Πωγών.) Εἶνι ντιπάτης ἄποντος, δὲν ἔχει ψουμὶ νὰ φάγῃ Μακεδ. (Σισάν.) || Παροιμ. φρ. Ἀπορον μὲ τὸν πορεμένον (ὅτι δὲ πτωχός βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ εὔποροῦντος) Κερασ. Ο ἄπορος τὸν ἀδύνατο (δὲ πτωχὸς τὸν πτωχὸν βοηθεῖ) Ἰνέπ. Συνών. ἀπόρευτος 4, ἀντίθ. πορεμένος (ιδ. πορεύω). 2) Ο διὰ σωματικὸν ἐλάττωμα ἀνίκανος πρὸς ἔργασίαν, ἀνάπτηρος Πόντ. (Ἀμισ. Ιμερ. Κερασ. Οἰν. Σάντ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Βοηθῆστε με τὸν ἄπορον Κερασ. Αμον ἄπορος μ' εἰσαι! (μὴ εἰσαι σὰν ἄπορος!) Ιμερ. β) Ἀσθενής καὶ ίδια ὁ παραλυτικὸς Πόντ. (Κοτύωρ. Ὀφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Τὸ δέρι μ' ἄπορο ἔνν (εἶναι παράλυτον) Ὀφ. Τιδὲν νὰ φτάω καὶ ἔπορῶ, ἄπορος εἶμαι (τίποτε δὲν ἡμπορῶ νὰ κάμω, ἄρρωστος εἶμαι) Χαλδ.

3) Ἀνίκανος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργασίας τινὸς Πόντ. (Κερασ. κ.ά.) Συνών. ἀδέξιος (Ι) 2. 4) Καθόλου ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων, κακός, ἀνάξιος, φαῦλος Πόντ. (Κερασ. Ὀφ. Σούρμ.): Μαῦρε, ἄπορε! (ἐπίπληξ) Κερασ. Ἀπορος ἀνθρωπος ἔνν Ὀφ. Βαρέα ἄπορο γαρδέλλ' εἰσαι (πολὺ κακὸς παιδὶ εἰσαι) αὐτόθ. Ἀπορο ἔνν' ἀτὸ τὸ μῆλο αὐτόθ.

5) Ἀδύνατος, ἰσχνός, ἀνεπαρκὴς εἰς σάρκα ἡ πάχος κττ. Κύπρ. Λέσβ. Νάξ. (Γαλανᾶδ.) Ρόδ.: Τὸ ἐφταμηνίτικο παιδὶ εἶναι ἄπορο Γαλανᾶδ. Ἔγεννήθη ἄπορον Κύπρ. Οὐρανίδια ἄποντα Λέσβ. Κριγάς ἄποντον αὐτόθ. Ἀπορον κρεάς Ρόδ.

β) Ὁ στερούμενος ἵκμάδος, λεπτόγεως Ρόδ.: Ἀπορο χωράφι. 6) Δυστυχής, ἀξιολύπητος Λῆμν.: Ἔ, οὐ ἄποντος, δ' λεῖα πόπαθιν! β) Ἐπὶ πραγμάτων σχετλιαστικῶς μὲ ἐπισκότησιν τῆς ἐννοίας (α) Ἐπὶ κακοῦ Θράκ. (Μυριόφ.) Ιων. (Κρήν.) Χίος (Χαλκ.): Ἔ, τὸ ἄπορο, ξινὸ ποῦ ναι! (ἐνν. τὸ πορτοκάλι) Χαλκ. Ἀπορος καιοδὸς Μυριόφ. Τὸ ἄπορο, δμορφο ποῦ ναι! Κρήν. (β) Ἐπὶ καλοῦ Θράκ. (Μυριόφ.): Πῆρε τὸν ἄπορο καρπὸ (τὸν ἐκτάκτως πολὺν) Ἐχει τὸν ἄπορο τὸ βιό (πολὺν πλοῦτον). 7) Ὁ μὴ δεκτικὸς ἀναβολῆς Καλαβρ. (Μπόβ.)

ἀπορράβοι τό, ἀμάρτ. πορράβδι Εὗβ. (Ἀνδρων. Κονίστρ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ φ. ἀπορράβδιος καὶ τῆς καταλ. -ι.

Πληθ., ἐπὶ συγκομιζομένων καρπῶν διὰ φαβδίσματος, οἷον ἐπὶ ἐλαιῶν, ἀμυγδαλῶν, καρυῶν, δρυῶν, δένδρους ἐπὶ τοῦ δένδρου ἢ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους διαφυγῶν τὴν συλλογὴν καρπὸς ἔνθ' ἀν.: Πάμε γιὰ πορράβδια. Ἐχουν ἔνα ταρπὶ ἐλαιὲς πορράβδια (ταρπὶ = κόφινος μέγας πλεκτός). Μαζώγου πορράβδια. Συνών. ἀπόρραβδος, ἀποκλώντιν, ἀπόλλιδος.

ἀπορράβω, ἀπορράψτω Πελοπον. (Λακων.) Πόντ. (Κερασ.) ἀπορράβω σύνηθ. ἀπορράβον Στερελλ. (Αἴτωλ.) κ.ά. ἀπορράβω Θήρ. κ.ά. πορράβω Σύμ. πορράβγον Εὗβ. (Κονίστρ. κ.ά.) πορράβγω Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. φ. ἀπορράπτω.

1) Ἀφαιρῶ τὴν φαφήν, διαλύω τὰ φάμματα Μεγίστ. Πόντ. (Κερασ.): Παροιμ. Ράβγε πούρραβγε, δουλειὰ νὰ μὴ σὲ λείπῃ (ἐπὶ ματαιοπονίας. Συνών. παροιμ. φάβε ξήλωνε, δονλειὰ νὰ μὴ σοῦ λείπῃ) Μεγίστ. Συνών. ξερράβω, ξήλων. 2) Τελειώνω τὴν φαφήν, τὸ φάμμα σύνηθ.: "Ωσπου ν' ἀπορράψω τὸ πουκάμισο βράδυγασε. Σήμερα ἀπορράψω τὰ φοῦχα. Ερραψε καὶ ἀπόρραψε τὰ προικά της.

ἀπορραγιστήρι τό, ἐνιαχ.

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. φ. ἀπορραγιστήριος.

Μηχάνημα δι' οὗ γίνεται ἡ πάτησις τῶν σταφυλῶν πρὸς ἐκθλιψιν τοῦ γλεύκους.

ἀπορρακεὰ ἡ, ἀμάρτ. πορρακεὰ Θράκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπόρρρακα κακο.

Ἡ ἀπὸ τοῦ τελευταίου ἀποστάγματος τῆς φακῆς δόσμη.

ἀπορρακίζω Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπόρρρακα κακο.

Ἀπολερατῶ τὴν παρασκευὴν φακῆς.

ἀπόρρρακο τό, Θήρ. Κεφαλλ. Κύθηρ. Πελοπον. (Καλάβρυτ. Καλάμ.) ἀπόρρρακον Σάμ. ἀπορράκι Κρήτ. ἀπορράκη Θράκ. πορράκη Θράκ. (Σαρεκκλ.) πόρρρακος δ, Κύπρ. (Γερμασ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. φακοῦ.

Τὸ τελευταῖον ἀπόσταγμα τῆς φακῆς, τὸ καὶ ὑδατοβιθές. Συνών. ἀπορρέμα.

ἀπορραμμὸς δ, Νάξ.

Ἐκ τοῦ φ. ἀπορραμμός.

Περάτωσις τῆς φαφῆς, τελείωμα τοῦ φαφίματος: "Ηρραβγεν ἥρραβγεν καὶ ἀπορραμμὸ δὲν είχενε."

ἀπορραντίδα ἡ, ἀμάρτ. πορραντίδα Κύπρ. (Γερμασ.) πορραντία Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπορραντίδι κατὰ τύπ. μεγεθ.

Σταγῶν βροχῆς, ίδιως λεπτὴ ἔνθ' ἀν.: Σήμεροις ἐν ἐβρεξεν πολ-λά, κάτι πορραντίδες ἔκαμεν Γερμασ. Π-πέφτουν πορραγκὲς Κύπρ.

ἀπορραντίδι τό, ἀμάρτ. πορραντίδιν Κύπρ. —Δλιπέρτ. Τζιαπο. τραούδ. 1,77

Ἐκ τοῦ φ. ἀπορραντίδι κακο.

Σταγῶν βροχῆς ἔνθ' ἀν.: Ποίημ.

Νὰ μὲν πλαστῆς τὴν σφάλταν σου νέφαλ-λον, πορραντίδιν Δλιπέρτ. ἔνθ' ἀν.

ἀπορρέμι τό, Πόντ. (Οἰν.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. φέμα.

Ἀπόρρρακα, δ ίδ.

